

Записник бр. 8

Записник са Осме седнице Одбора за праћење спровођења ИПАРД II програма
11. јун 2021. године, Београд

I Списак учесника

Седници су присуствовали чланови ИПАРД II Одбора за праћење (у даљем тексту ОП) са правом гласа, и то представници:

1. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: МПШВ) - председавајући;
2. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Сектор за пољопривредну политику;
3. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за пољопривредно земљиште;
4. Министарства привреде;
5. Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
6. Министарства државне управе и локалне самоуправе;
7. Министарства просвете, науке и технолошког развоја;
8. Министарства омладине и спорта;
9. Развојне агенције Србије;
10. Привредне коморе Србије;
11. Сталне конференције градова и општина;
12. Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
13. Задружног савеза Србије;
14. Националног друштва за воћарску производњу „Наше воће Србија“;
15. Удружења пољопривредника „Клуб 100П плус“;
16. Мреже за рурални развој Србије;
17. Удружења произвођача млека Србије;
18. Националне асоцијације прерађивача млека „SEDA“;
19. Националне асоцијације „Сеоски туризам Србије“;
20. Националног удружења за развој органске производње „SERBIA ORGANICA“;
21. Савеза удружења независне асоцијације пољопривредника Србије;
22. Удружења „Натура Балканика“;
23. Српско удружење младих пољопривредника;
24. ПУ „Заједнице живинара“ и
25. Савеза винара и виноградара Србије.

Присутни представници без права гласа:

1. Управе за аграрна плаћања, МПШВ (ИПАРД агенција, у даљем тексту: ИА);
2. Министарства финансија;
3. Канцеларије за ревизију система управљања средствима ЕУ (Ревизорско тело);
4. Министарства за европске интеграције;

Присутни представници без права гласа у својству посматрача:

1. Агрономског факултета у Чачку Универзитета у Крагујевцу;
2. Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва.

Седници нису присуствовали чланови ИПАРД II Одбора за праћење (са и без права гласа) и то представници:

1. Министарства заштите животне средине;
2. Министарства трговине, туризма и телекомуникација;
3. Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
4. Министарства културе и информисања;
5. Републичког завода за статистику;
6. Националне асоцијације воћара и повртара „Плодови Србије“;
7. Асоцијације пољопривредника;
8. Асоцијације пољопривредних произвођача „Војводина аграр“;
9. Удружења грађана „Национална LEADER мрежа“
10. Пољопривредног факултета Универзитета у Београду;
11. Пољопривредног факултета Универзитета у Новом Саду и
12. Института за примену науке у пољопривреди.

Осма седница је, због епидемиолошке ситуације изазване корона вирусом, организована кроз онлајн укључење на седницу и присуство максимално дозвољеног броја чланова ИПАРД II Одбора за праћење у сали. Осмој седници ИПАРД ОП присуствовали су представници Генералног директората за пољопривреду и рурални развој (у даљем тексту: ДГ АГРИ) Европске комисије (у даљем тексту: ЕК), Делегације Европске уније у Републици Србији (у даљем тексту: ДЕУ), представници Националног фонда и Тела за подршку НАО, као и Сектора за међународну сарадњу, МПШВ. Такође, седници су присуствовали и представници Одељења за управљање ИПАРД програмом (Управљачко тело), МПШВ.

Резултат:

Било је присутно 25 чланова/заменика чланова (од којих су 3 члана представници МПШВ) од укупно 34 са правом гласа. Кворум је постигнут и одлуке су се могле доносити.

Прилог 1 Записника: Листа учесника;

Прилог 2 Записника: Дневни ред.

II Исход седнице ИПАРД II ОП:

Тачка 1. Дневног реда – Уводно обраћање

Осма седница ОП започета је обраћањем *гђе Јасмине Миљковић, шеф Управљачког тела (у даљем тексту: УТ), Одељење за управљање ИПАРД програмом, МПШВ*, која је поздравила присутне госте и чланове ОП, и изразила задовољство и захвалност што се велики број чланова одазвао позиву. Она се захвалила пројекту ИПА 2015 „Јачање капацитета за усклађивање са правним тековинама ЕУ у области пољопривреде, руралног развоја, безбедности хране, ветеринарске и фитосанитарне политике“ уз чију логистичку подршку је организована седница. Такође, најавила је обраћање државног секретара у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, предавши му реч.

Тачка 1.1 Дневног реда

Г. Сенад Махмутовић, државни секретар, МПШВ, у свом обраћању поздравио је све присутне у име министра пољопривреде, шумарства и водопривреде и у своје лично име

и пожелео им добродошлицу. Захвалио се члановима Одбора за праћење на помоћи коју су пружили у претходном периоду. Он је истакао посвећеност тима МПШВ на приближавању пољопривредне политике РС пољопривредној политици ЕУ и испуњењу обавеза кроз усвајање стандарда који су потребни за спровођење ИПАРД програма. За крај свог обраћања поздравио је присутне и пожелео успешан рад у наставку седнице.

Тачка 1.2 Дневног реда

Г. Данило Голубовић, саветник министра за европске интеграције, Министарство за европске интеграције, поздравио је све присутне и пожелео успешан и конструктиван рад. Пренео је поздраве министарке за европске интеграције, гђе Јадранке Јоксимовић, која није присуствовала седници због унапред преузетих обавеза. У свом обраћању исказао је жељу да се уз помоћ колега из ЕК финализира израда ИПАРД III програма, који има за циљ достизање стандарда ЕУ и унапређење конкурентности српске пољопривреде. Он је, такође, истакао значај жена и младих пољопривредника и навео да су жене као подносиоци захтева у оквиру Јавног позива за Мериу 7 оствариле учешће од 23%. У наставку свог излагања, *г. Голубовић* навео је да је Влада РС препознала значај задржавања младих на селу, као и да се кроз давање субвенција доприноси развоју руралних подручја. С тим у вези, навео је и да је потписан пројекат који ће омогућити увођење интернета у руралним подручјима. На крају свог излагања, *г. Голубовић* похвалио је формирање Одсеља за управљање ИПАРД програмом као посебне организационе јединице, као и рад Управљачког тела.

Тачка 1.3 Дневног реда

Г. Гојко Станивуковић, Национални службеник за одобравање, државни секретар, Министарство финансија, поздравио је све присутне испред Министарства финансија (МФ) и исказао задовољство због присуства на Осмој седници, као и на могућности дискусије о даљем раду по питању спровођења мера ИПАРД програма и начина за повећање искоришћености средстава. *Г. Станивуковић* је у свом излагању нагласио да је сектор пољопривреде у РС веома важан, јер има значајно учешће у БДП и у укупној запослености. Такође, истакао је да за време пандемије РС није имала проблема са производњом, чак је извозила храну у земље ЕУ.

Што се тиче спровођења ИПАРД програма, он је истакао да искоришћеност ИПАРД средстава и даље одступа од планираног, међутим МФ је радило на јачању система за спровођење и убрзавање процеса апсорпције расположивих средстава, као и процеса уговарања и одобравања. Праћење ИПАРД програма и ефикасна реализација мера један је од главних приоритета МФ. *Г. Станивуковић* истакао је да формирање Одсеља за управљање ИПАРД програмом не утиче на систем акредитованих институција. У циљу спровођења политике задржавања кадрова, крајем маја 2021. године Влада РС усвојила је Уредбу о разврставању радних места и мерилима за опис радних места државних службеника којом ће се кључним телима ИПА система отклонити ограничење за напредак у највиша звања. Посебна нажња посвећена је третирању неправилностима у трошењу ИПАРД средстава и похвалио је комуникацију са ЕК и ОЛАФ по том питању. Нагласио је да ће МФ наставити да пружа подршку МПШВ и захвалио се свима који учествују у спровођењу ИПАРД програма.

Тачка 1.4 Дневног реда

Г. Marius Lazdinis, в.д. руководиоца Јединице за претприступну помоћ Генералног директората за пољопривреду и рурални развој, ЕК, поздравио је све присутне и похвалио организацију Осме седнице ИПАРД II Одбора за праћење. Г. Marius Lazdinis најпре је представио повог колегу и програмског менаџера за РС, г. Mariusz Legowski. У свом обраћању он је истакао да је ЕК у финалној фази израде политике, као и да је буџет ЕУ пројектован. Г. Marius Lazdinis присутнима је представио стратешки и правни оквир ЕК, нагласивши да је веома важно пратити развој политика ЕУ у циљу прилагођавања. Усвајање ИПА III имплементационе регулативе од стране Европског парламента очекује се у септембру 2021. године. Такође, очекује се усвајање и Оквирног споразума. Он је истакао задовољство ЕК због великог интересовања младих пољопривредника, који представљају потенцијал за ИПАРД у Србији. Надовезујући се на излагање г. Гојка Станивуковића у погледу недовољне искоришћености ИПАРД средстава, подсећајући да је прошле године одобрен продужетак рока за коришћење средстава из ИПАРД фонда. Разлози који утичу на недовољну искоришћеност средстава односе се на спор процес обраде захтева, с обзиром на то да је потребно око две године од момента подношења захтева до момента исплате средстава кориснику, као и на подношење празних захтева. Г. Marius Lazdinis је исказао наду да ће ова два проблема бити превазиђена изменом Закона о пољопривредни и руралном развоју. Такође, он је навео да је један од најважнијих проблема и даље недовољан број запослених, иако постоји план за запошљавање у складу са анализом радне оптерећености, као и да би имплементација мере Техничка помоћ требало да пружи подршку у спровођењу Програма. У наставку излагања, он је подсетио на Акциони план за унапређење искоришћености ИПАРД средстава и додао да би овај Акциони план требало користити у будућности као средство комуникације за представљање напретка, као и идентификовање уских грла и приказ резултата.

У другом делу свог излагања, *Г. Marius Lazdinis* је говорио о ИПАРД III програму, који би требало да буде усвојен до краја 2021. године. Искористио је прилику да похвали рад Управљачког тела у смислу благовремености и активног учешћа на организованим састанцима. *Г. Lazdinis* је похвалио рад на Програму и додао да би фокус требало да буде на акредитованим мерама, уз могућност да се у наредном периоду размотри укључивање нових мера у Програм. За крај свог излагања, г. *Lazdinis* је поручио да је потребно усредсредити се на запошљавање у ИА. Захвалио се свима и пожелео успешану седницу.

Тачка 2. Дневног реда – Усвајање предлога дневног реда

Гђа Јасмина Миљковић, шеф Управљачког тела, начелник Одељења за управљање ИПАРД програмом, подсетила је на правила за гласање чланова/заменика ОП и утврдила постојање кворума након чега се приступило гласању.

Одлука број 1	Дневни ред је усвојен једногласно.
----------------------	------------------------------------

Тачка 3. Дневног реда – Усвајање Предлога записника са претходне седнице ИПАРД II Одбора за праћење

Гђа Јасмина Миљковић, закључила је да је Записник са Седме седнице ИПАРД II Одбора за праћење једногласно усвојен.

Одлука број 2:	Записник са Седме седнице ИПАРД II Одбора за праћење усвојен је једногласно.
-----------------------	--

Тачка 4. Дневног реда – Информација о спровођењу одлука усвојених на претходној седници ИПАРД II Одбора за праћење и измени чланова

Гђа Јасмина Миљковић подсетила је да је на претходној седници ОП усвојена Четврта измена ИПАРД II програма, Измена Акционог плана за Техничку помоћ за 2020. годину, као и Акциони план за Техничку помоћ за 2021. годину и информисала је присутне о свим активностима које су реализоване између две седнице. Она је извесила скуп о напретку у погледу израде ИПАРД III програма, као и о измени Закона о пољопривреди и руралном развоју у циљу увођења авансног плаћања до 50% од вредности одобрене подршке. Такође, Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде је недавно ступио на снагу којим су послови управљања ИПАРД програмом су изменшени из надлежности Сектора за рурални развој у надлежност новоформиране организационе јединице – Одељења за управљање ИПАРД програмом.

Када је реч о измени чланова ИПАРД II Одбора за праћење, *гђа Миљковић* је саопштила да је у претходном периоду донета Измена Решења о именовању чланова ОП, као и да су уследиле пресоналне измене представника у Управи за пољопривредно земљиште, Министарству заштите животне средине, Министарству државне управе и локалне самоуправе, Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарству омладине и спорта, Министарству финансија, Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство, ИПАРД агенцији, Агрономском факултету у Чачку, као и Тиму за социјално укључивање и смањење сиромаштва.

Тачка 5. Дневног реда – Представљање нацрта Годишњег извештаја о спровођењу ИПАРД II програма за 2020. годину

Гђица Ивана Словић, Група за праћење, вредновање и извештавање о ИПАРД програму, Управљачко тело, поздравила је све присутне и испред Групе представила нацрт Годишњег извештаја о спровођењу ИПАРД II програма за 2020. годину. Нацрт Годишњег извештаја припремљен је у складу с чланом 59 (1) Секторског споразума и обухвата период од 1. јануара 2020. године до 31. децембра 2020. године. Значајан допринос при изради Извештаја пружили су ИПАРД агенција, Тело за подршку Националном службенику за одобравање, Национални фонд, Сектор за међународну сарадњу МПШВ, као и Министарство за европске интеграције.

У фокусу презентације *Гђице Иване Словић* били су резултати спровођења јавних позива до краја 2020. године, исплаћена подршка ЕУ у укупном износу од 9,7 мил. ЕУР, што је допринело стопи извршења од 5,5% од укупног доприноса ЕУ, при чему стопа извршења за Меру 1 износи 8,7%, док за Меру 3 износи 4,6%. Такође, представљена је и анализа поднетих захтева по мерама, прихватљивим секторима, типу инвестиције, као и распоређеност поднетих захтева према регионима.

Одлука број 3:	Нацрт Годишњег извештаја о спровођењу ИПАРД II програма за 2020. годину усвојен је једногласно.
-----------------------	---

Тачка 6. Дневног реда – Спровођење ИПАРД II програма

Гђа Јасмина Миљковић је најавила излагање на тему спровођења ИПАРД II програма са становишта Јединице за подршку НАО и Националног фонда.

Тачка 6.1 Дневног реда – Управљачка структура

Гђа Јелена Митевски, руководилац Групе за надзор и праћење функционисања система управљања средствима претприступне помоћи ЕУ из ИПАРД програма, Сектор за управљање средствима ЕУ, Министарство финансија, на почетку излагања је поздравила све присутне. Закључком Владе РС од 19.11.2020. године усвојене су измене Финансијског споразума чиме је извршено поверавање послова спровођења буџета за ИПАРД Мери 7 и Мери 9. У наставку свог излагања, *гђа Митевски* се осврнула на спроведене ревизије. Канцеларија за ревизију система управљања средствима ЕУ током 2020. године спровела је две ревизије: ревизију ИПАРД система за 2020. годину (35 налаза) и ревизију ИПАРД операција за 2019. годину (четири налаза). У оквиру сваког извештаја ревидирана тела дају одговоре на налазе и предлажу активности, које се спроводе у циљу отклањања налаза и спровођења корективних мера. На основу спроведених контрола на лицу места од стране НАО СО у току 2021. године, може се закључити да је један од најважнијих проблема трајање процеса обраде захтева и одобравања пројеката, који у већини случајева превазилази предвиђене рокове из процедура (девет месеци). У циљу унапређења спровођења ИПАРД II програма, дате су препоруке које се односе на додатно запошљавање, поједностављење процедура, као и измену правног оквира. На крају свог излагања, *гђа Митевски* представила је прогнозу очекиваних захтева за средствима за период 2021-2022. године. Такође, осврнула се и на административне капацитете у свим ИПАРД телима и представила планиране активности за наредни период.

Тачка 6.2 Дневног реда – ИПАРД агенција

Гђа Биљана Петровић, в.д. директор Управе за аграрна плаћања, представила је напредак који је остварен по питању обраде ИПАРД захтева, извештај о одобреним и одбијеним захтевима, разлоге за одбијање, као и капацитете ИПАРД агенције. За ИПАРД Мери 1 од укупно поднетих захтева за исплату средстава (445), исплаћено је 332 корисника у износу од 14,76 мил. ЕУР. Када је у питању Мери 3, одобрено је 68 захтева у износу од 17,76 мил. ЕУР одобрене подршке ЕУ, од чега је поднето 37 захтева за исплату, исплаћено 29 корисника у износу од 5,2 мил. ЕУР. За Мери 7 није било одобрених захтева до сада, али је *гђа Петровић* искористила прилику да најави да се у наредним данима очекује преузимање првих решења о одобравању пројекта од стране корисника. У свом излагању *гђа Петровић* се осврнула и на разлоге за одбијање захтева, спроведене контроле на лицу места, промотивне активности, али и на активности које су у току. Истакла је да је неопходно јачање радних капацитета у свим секторима ИПАРД агенције подједнако, јер је радна оптерећеност запослених веома висока.

Тачка 7. Дневног реда – Дискусија

Гђа Миљковић се захвалила на претходним излагањима и позвала присутне да започну дискусију.

Г. Laszlo Arendas, Делегација Европске уније у Републици Србији, се осврнуо на велики број одбијених захтева и указао на важност познавања разлога одбијања корисника, као и интензивније комуникације ИА и корисника. Он је нагласио да се одбијањем захтева последично умањује искоришћеност расположиве подршке ЕУ.

Гђа Миљковић се захвалила на коментару и додала да је у току анализа ради детаљнијег разматрања разлога одбијања. *Гђа Петровић* се надовезала на одговор *Гђе Миљковић* и додала да су разлози за одбијање познати, као и да ИА улаже изузетне напоре по питању

умањења одбијених захтеva. Такође, навела је пример одбијања корисника услед недостављања тражених допуна документације.

Г. Љубинко Станојевић, Канцеларија за ревизију система управљања средствима ЕУ, осврнуо се на ризик од повраћаја неискоришћених средстава (*decommitment*) и с тим у вези поставио питање које се тиче спровођења Акционог плана за унапређење искоришћености ИПАРД средстава.

Гђа Миљковић је одговорила да је један од начина за ублажавање ризика од повраћаја неискоришћених средстава, који постоји, увођење авансних исплата у циљу веће потрошње средстава ЕУ. *Гђа Петровић* је додала да ИА улаже максималне напоре како би се решило питање потрошње подршке ЕУ.

Г. Војислав Малешев, Удружење пољопривредника „Клуб 100П плус“, је најпре поздравио све присутне. Он је искористио прилику да похвали иницијативу за одбијање празних захтеva за одобравање пројеката у циљу убрзања процеса обраде. Испред Удружења пољопривредника „Клуб 100П плус“, затражио је формирање листе консултантских кућа. У наставку се осврнуо на положај жена и младих на селу и додао да на положај жена утиче социјални и здравствени аспект. Такође, истакао је да треба подржати младе пољопривреднике који су стекли формално образовање из области пољопривреде. Нагласио је да постоји проблем по питању рока важења понуда за набавку и изградњу предмета инвестиције, с обзиром на то да понуде важе само седам дана. Такође, указао је и на проблем по питању поскупљења грађевинског материјала.

Гђа Миљковић се надовезала на дискусију поводом положаја жена и младих на селу и истакла да је приметан пораст жена и младих носилаца пољопривредних газдинства. Такође, најавила је да ће критеријуми селекције за поједине мере у оквиру ИПАРД III програма бити дефинисани пред сваки јавни позив и бити одобрени од стране Одбора за праћење. Што се тиче младих, објаснила је да је приликом подношења захтеva за ИПАРД подстицаје неопходан основни ниво едукације из области пољопривреде и додала да ИПАРД корисници који немају адекватно знање из ове области морају да похађају ИПАРД обуку у трајању од 50 сати.

Гђа Петровић је похвалила Удружење пољопривредника „Клуб 100П плус“ уз предлог да се у Удружењу може обучити особа за припрему пословних планова. Када је реч о запошљавању, она је истакла да ће ИА уложити велики напори да се процес максимално убрза.

Г. Laszlo Arendas, је подржао иницијативу која се тиче доступности листе консултантских кућа и предложио да се објави листа успешности консултантских кућа. Он је навео примере из европских земаља и предложио формирање базе података и издавање сертификата успешним консултантским кућама.

Гђа Миљковић је одговорила да је УТ покренуло иницијативу по питању листе консултантских кућа и да је информисано од стране ИА да постоје одређене потешкоће за објављивање услед заштите личних података.

Гђа Петровић је одговорила да је због заштите личних података важно да се листа консултаната не објављује и истовремено је похвалила предлог који је изнео *г. Laszlo Arendas* у вези издавања сертификата успешним консултантским кућама.

Г. Божо Јоковић, Национално друштво за воћарску производњу „Наше воће Србија“, нагласио је да држава треба да успостави инфраструктуру неопходну за олакшано бављење пољопривредом у смислу изградње путева, увођења струје и сл. Такође,

нагласио је неопходност пружања подршке пољопривредницима који се производњом баве дуги низ година у циљу обезбеђења њиховог опстанка на тржишту.

Гђа Миљковић је одговорила да је ово комплексна тема која се мора разматрати на вишем институционалном нивоу.

Г. Данило Голубовић, Министарство за европске интеграције, се надовезао на излагање *г. Јоковића* истакавши да директно плаћање по једном килограму производа није у складу са правилима ЕУ и Светске трговинске организације. Он је истакао значај континуиране едукације консултаната чиме ће се утицати на квалитет припремљених захтева за ИПАРД подстицаје.

Г. Александар Винчић, Савез винара и виноградара Србије, изнео је проблем великог поскупљења грађевинског материјала од чак 80% у односу на цену која је била у тренутку подношења захтева за ИПАРД средства и поставио је питање на који начин ће овај проблем бити превазиђен.

Гђа Миљковић је одговорила да конкретно решење још увек не постоји, али да постоји свест о овом проблему и да се ради на његовом превазилажењу.

Г. Александар Богуновић, Привредна комора Србије, надовезао се на претходну дискусију и изнео став поводом предлога да се број измене ИПАРД пројеката ограничи на једну измену. Он сматра да треба да буде дозвољена измена пројекта више пута због ситуације на тржишту. Такође, осврнуо се на презентацију *гђе Митевски* везано за затезну камату за неправилно утрошена средства и тражио додатно појашњење. У наставку је додао да би у циљу побољшања потрошње ИПАРД средстава, требало ставити акценат на пројекте који се тичу изградње с обзиром на то да се ради о инвестицијама веће вредности. *Г. Богуновић* је у свом излагању даље говорио о дефинисању минималних националних стандарда. Што се тиче жена и младих, по мишљењу *г. Богуновића*, треба подржати оне који желе да се баве пољопривредом и омогућити *greenfield* инвестиције. Такође, подржао је предлог да се направи листа успешности консултантских кућа.

Гђа Петровић је одговорила да број измене пројекта утиче на брзину обраде захтева и објаснила је како тренутно у ИА функционише процес обраде захтева.

Гђа Јасмина Филиповић, Министарство финансија, се укључила у дискусију и дала објашњење у вези са затезном каматом на неправилно утрошена средства. Она је истакла да је очување финансијских интереса ЕУ наша обавеза и с тим у вези утврђивање неправилности. Поред повраћаја неправилно утрошених финансијских средстава затезна камата је једна од мера и пракса је у околним земљама које користе претприступне фондове. Она се, затим, надовезала на дискусију везану за број измена пројекта наводећи да се због вишеструких измена продужава рок за обраду захтева, а у неким случајевима након измене пројекта поступак обраде се враћа на сам почетак, што додатно успорава спровођење ИПАРД програма и утиче на прописане рокове.

Г. Mariusz Lazdinis, Европска комисија, говорио је о празним захтевима и подржао је предлог за њихово одбијање. С тим у вези, рекао је да би требало детаљније истражити разлоге подношења празних захтева. Он је истакао да корисницима треба пружити више информација кроз дисеминацију водича.

Гђа Миљковић се захвалила и затворила први део дискусије, затим је најавила представљање напретка у изради ИПАРД III програма.

Тачка 8. Дневног реда - Израда ИПАРД III програма

Гђа Јасмина Миљковић, шеф Управљачког тела, начелник Одељења за управљање ИПАРД програмом је своје излагање у вези са ИПАРД III програма започела представљањем временског оквира за израду Програма. Сходно томе, планирано је да се нацрт ИПАРД III програма достави ЕК до краја јуна 2021. године. Подношење финалне верзије Програма ЕК предвиђено је за септембар, док се усвајање ИПАРД III програма од стране ЕК очекује у новембру 2021. године. Планирано је да се у националном оквиру РС ИПАРД III програм усвоји у децембру, најкасније у јануару следеће године. Основу за израду ИПАРД III програм представљале су секторске анализе за месо, млеко, остале усеве, воће, поврће и рибарство, које су представљене заинтересованим странама, уз подршку Привредне коморе Србије. Спроведена је Анализа финансијских инструмената за буџетску подршку пољопривреди и руралном развоју (2015-2019), Анализа капацитета ЈЛС уз подршку СКГО и Анализа утицаја Зелене агенде ЕУ (*Green Deal*) на Србију. Такође, у току 2021. године планиран је наставак консултација са ЕК, као и уговарање и реализација претходне (*ex-ante*) евалуације ИПАРД III програма. Једина преостала мера за достављање ЕК јесте Мера 4, за коју је **гђа Миљковић** најавила да ће бити достављена до краја јуна 2021. године. Консултативни процес са заинтересованим странама је у току, па је и седница ОП део тог процеса.

Када је реч о мерама у оквиру ИПАРД III програма, ЕК је државама кандидатима ставила на располагање сет од 13 мера. Одабране мере за ИПАРД III програм су већ акредитоване Мера 1, Мера 3, Мера 7 и Мера 9, Мера 4 и Мера 5 чија акредитација је планирана током 2022/23, као и Мера 6 – Инвестиције у руралну јавну инфраструктуру, чија акредитација је предвиђена за 2024-2025. Оквирни буџет за ИПАРД III програма износи 288 мил. ЕУР подршке ЕУ. У наставку излагања, **гђа Миљковић** је представила сваку одабрану меру појединачно, као и предлоге специфичних критеријума, прихватљиве инвестиције и кориснике, као и интензитет подршке. На крају свог излагања, подсетила је на двомесечни билтен „ИПАРД на длану“, којим се предствљају и промовишу могућности ИПАРД програма.

Тачка 9. Дневног реда – Напредак у изради ИПАРД III програма

Г. Mariusz Legowski, Јединица Е.5 за претприступу помоћ, Генерални директорат за пољопривреду и рурални развој, ЕК, поздравио је све присутне. Након уводног представљања, нагласио је да је веома важно да све институције у РС сарађују доносећи заједничке одлуке. Највећа постигнућа огледају се у препознавању ИПАРД програма као значајне подршке пољопривреди и руралном развоју, повећању ефикасности, примени авансног плаћања у циљу боље апсорпције подршке ЕУ, реализованим пројектима, повећању видљивости и промоције ИПАРД програма, као и у јавним позивима који су се одвијали ефикасно и транспарентно.

Узимајући у обзир припрему ИПАРД III програма, **Г. Legowski** се захвалио на достављеној документацији, која је високог квалитета и рекао да су преговори у току. Европска комисија је припремила смернице, нацрте мера (*measure fiches*) и одржане су радионице у циљу што ефикасније припреме ИПАРД III програма. Такође, нагласио је важност документа Зелена агенда за Западни Балкан (*Green Agenda for the Western Balkan*), који садржи елементе који се морају имплементрати у Програм. Осим тога, сет мера за ИПАРД III програма проширен је за две нове мере: Финансијски инструменти и Иновације и пренос знања.

У наставку свог излагања, *Г. Legowski* је представио неформалну групу сачињену од представника јединица *DG AGRI* и других служби, која има за циљ пружање континуиране подршке приликом израде ИПАРД III програма, како би се обезбедило његово благовремено усвајање. Део поменуте групе чине и Албанија, Црна Гора, Северна Македонија, Турска и Србија. Затим је представио правни оквир за ИПАРД III програм. Усвајање ИПА III правног оквира планирано је за септембар 2021. године, док се усвајање ИПАРД III програма очекује до краја године. Сет мера у склопу ИПАРД III програма обухвата 13 мера. На крају излагања, *з. Legowski* је говорио о утицају Зелене агенде на спровођење ИПА и ИПАРД програма, као и о достизању стандарда ЕУ у области примарне пољопривредне производње и прехранбеног сектора.

Тачка 10. Дневног реда – Дискусија

Гђа Миљковић је отворила други део дискусије.

Г. Драган Рогановић, Мрежа за рурални развој Србије, је кроз своје излагање истакао да постоји потреба за прилагођавањем листе референтних цена за Меру 7, због раста цена на тржишту. Осврнуо се на предлог *з. Александра Богуновића* у вези са формирањем листе успешности консултаната. Такође, подржао је и похвалио увођење Мере 4 и Мере 6 и понудио помоћ у практичном спровођењу мера.

Гђа Јасмина Миљковић се захвалила на излагању и подршци која ће убудуће бити потребна, посебно за подстицање ЈЛС за коришћење средстава.

Гђа Снежана Ољача, Национално удружење за развој органске производње „SERBIA ORGANICA“, се придружила похвалама за увођење Мере 4, али и истакла да би развоју сектора значајно допринело и укључивање органске производње у оквиру ове мере, као и подршка за увођење плодореда, што је од велике важности за допринос заштити животне средине.

Гђа Јасмина Миљковић се захвалила на сугестијама и образложила да је подршка за органску производњу веома добро развијена кроз националну шему подршке. Поред тога, кроз ИПАРД мере се добијају додатни бодови и већи износ подршке уколико се подносилац захтева бави органском производњом. Такође, она је истакла да су по питању подршке за органску производњу одржане консултације са Сектором за пољопривредну политику, МПШВ.

Г. Александар Богуновић, је допунио своје излагање везано за формирање листе консултаната, рекавши, да поседовање сертификата или похађање обуке од стране консултаната није гаранција квалитета њиховог рада. *Г. Богуновић* је истакао да ПКС стоји на располагању УТ. Такође, подржао је увођење циркуларне економије и предложио да се у оквиру ИПАРД III програма подрже *greenfield* инвестиције, као и да би требало повећати праг минималног износа инвестиције.

Г. Laszlo Arendas је допунио пређашње излагање и искористио прилику да охрабри чланове Одбора за праћење да изнесу своје предлоге, проблеме и искуства са терена, у циљу припреме ИПАРД III програма. *Гђа Јасмина Миљковић* се надовезала на излагање *Г. Arendas* и позвала чланове Одбора за праћење да изнесу своје мишљење о предлозима специфичних критеријума за ИПАРД III програм.

Г. Војислав Малешев је рекао да не треба условљавати вредност инвестиције са површином, као у случају инвестиција које се тичу изградње објекта за складиштење. Поред тога, указао је и на проблем приликом уписивања земљишта у Катастар непокретности, као и спор процес обраде захтева. Напоменуо је иницијативу Удружења

пољопривредника „Клуб 100П плус” којом је тражено одобрење МПШВ да се уговори о закупу земљишта не оверавају код нотара. Такође, чланови Удружења тражили су од Министарства финансија да се укине порез на закуп пољопривредног земљишта. *Г. Војислав Малешев* је подржао иницијативу да се дефинише обавезна документација приликом подношења захтева за одобравање пројекта и указао на проблем добијања грађевинске дозволе. Он је додао да је Удружење пољопривредника „Клуб 100П плус” предложило укидање пореза на пренос апсолутних права код укрупњавања земљишта.

Г. Александар Богуповић се укључио у дискусију и истакао проблем објеката који су грађени на пољопривредном земљишту у складу са старим законом, нарочито на пољопривредном земљишту које је било у власништву задруге или кооперативе.

Гђа Миљковић се захвалила свима на излагању, након чега је затворила други део дискусије.

Тачка II. Дневног реда - Предлог дневног реда и датум наредног ИПАРД II Одбора за праћење и затварање Осме седнице ИПАРД II Одбора за праћење

Осма седница Одбора за праћење спровођења ИПАРД II програма затворена је обраћањем *гђе Миљковић*, која је предложила да се Девета седница ИПАРД II Одбора за праћење одржи на јесен 2021. године. Захвалила се присутнима на учешћу и њиховом доприносу, целом тиму МПШВ и Управљачком телу, пресводиоцима, техничкој подршци, као и ИПА 2015 пројекту на подршци у организацији седнице.

III Резиме

Закључак	Одбор за праћење	Активности које следе
Усвајање Дневног реда	Дневни ред усвојен једногласно	
Усвајање Записника са Седме седнице ИПАРД II ОП	Записник усвојен једногласно	
Информација о спровођењу одлука донетих на Седмој седници ИПАРД II ОП	Информација	
Промена именованих чланова/заменика чланова ИПАРД II ОП	Информација	
Усвајање Нацрта Годишњег извештаја о спровођењу ИПАРД II програма за 2020. годину	Нацрт Годишњег извештаја о спровођењу ИПАРД II програма за 2020. годину усвојен једногласно	Достављање ЕК на одобравање.
Спровођење ИПАРД II програма; Тренутно стање у вези спровођења: Први, Други, Трећи, Четврти, Пети, Шести, Седми, Осми и Девети јавни позив	Информација	
Припрема ИПАРД III програма	Информација	
Дискусија о резултатима претходних позива	Размена информација и препоруке за превазилажење изазова и ограничавајућих фактора у обради захтева	

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ

Бранислав Недимовић
Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде

За Секретаријат ИПАРД II Одбора за праћење

Припремила:

Ивана Словић

Ивана Словић, Група за праћење, вредновање и извештавање о ИПАРД програму

Контролисала:

Тијана Маринковић Денда

Тијана Маринковић Денда, руководилац Групе за праћење, вредновање и извештавање о ИПАРД програму

Одобрела:

Јасмина Миљковић

мр Јасмина Миљковић, шеф Управљачког тела, начелник Одељења за управљање ИПАРД програмом